

Firmy a 2. vlna pandémie
Index očekávání firem ČSOB

Česká republika – Slovensko

Petr Manda
výkonný ředitel ČSOB
Firemní bankovníctví

Martin Kupka
hlavní ekonom ČSOB

Marek Gábriš
hlavní ekonom ČSOB
Slovensko

ČSOB

Program

Makroekonomický pohled na současnou situaci

Index očekávání firem v ČR a reakce na pandemii

Index očekávání firem a srovnání se Slovenskem

Možnosti pomoci a spolupráce s bankou

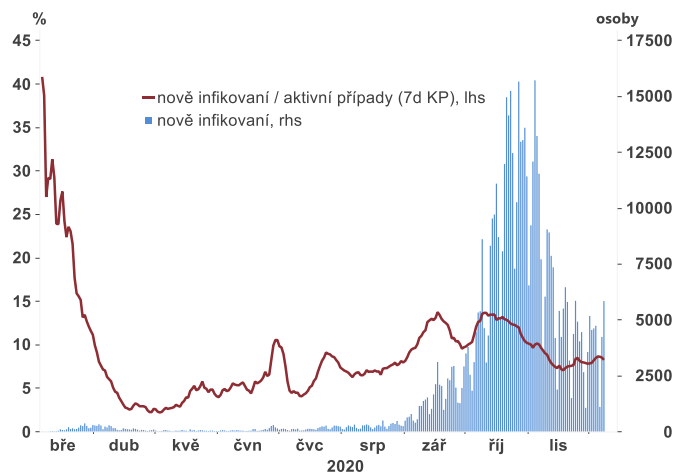
Martin Kupka

hlavní ekonom ČSOB

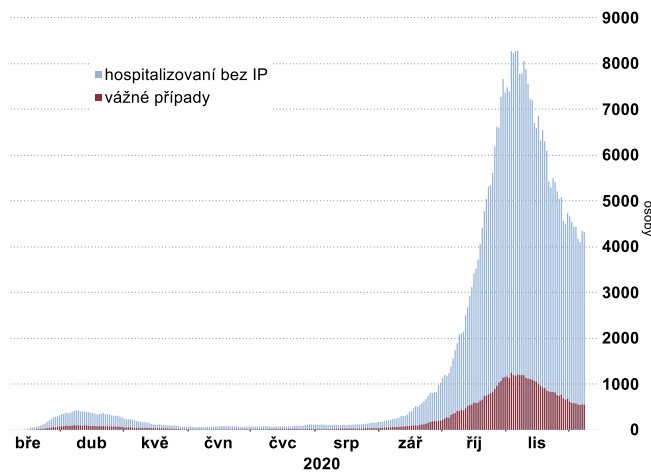

Makroekonomický
pohled

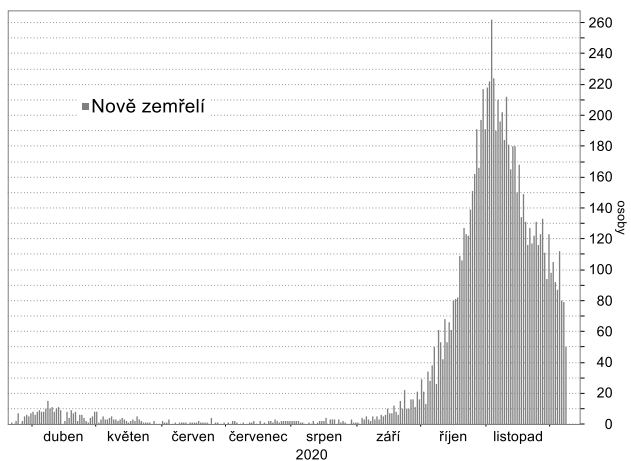
Covid data

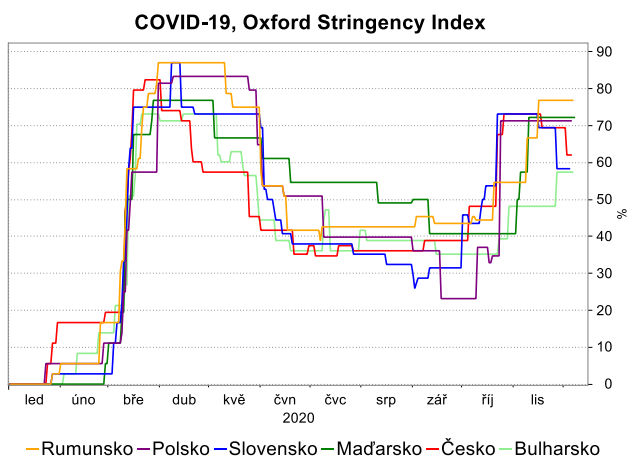
GEM Prague, Czech Health Ministry

GEM Prague, Czech Health Ministry

GEM Prague, Czech Health Ministry

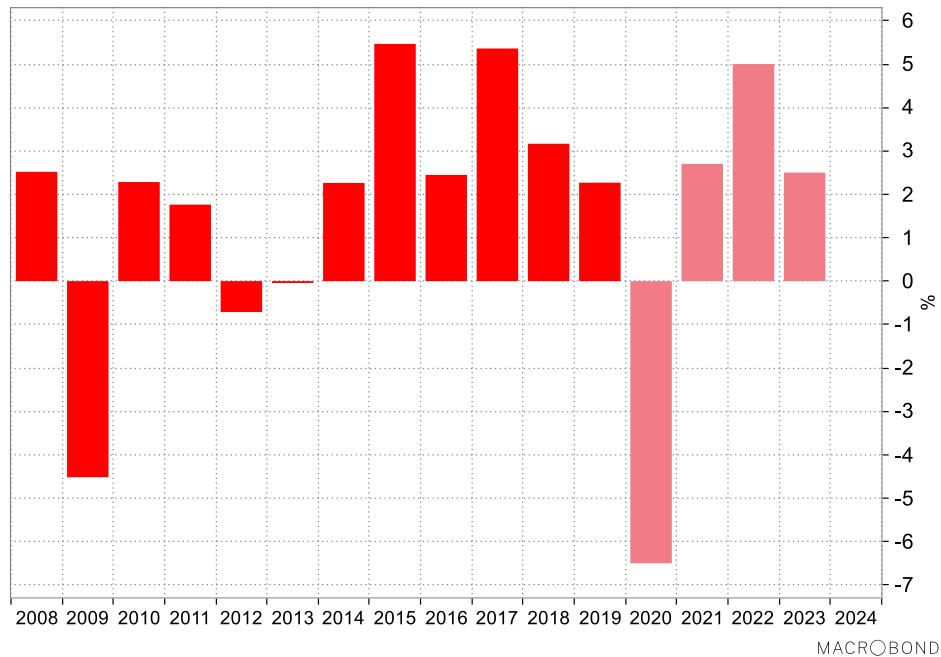

University of Oxford

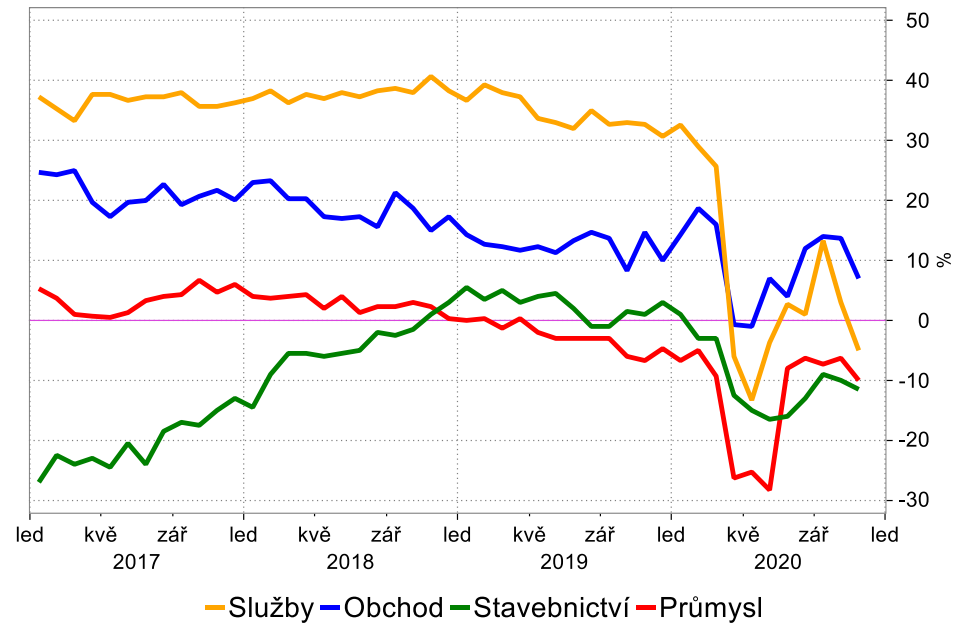

Ekonomická aktivita

Meziroční růst HDP

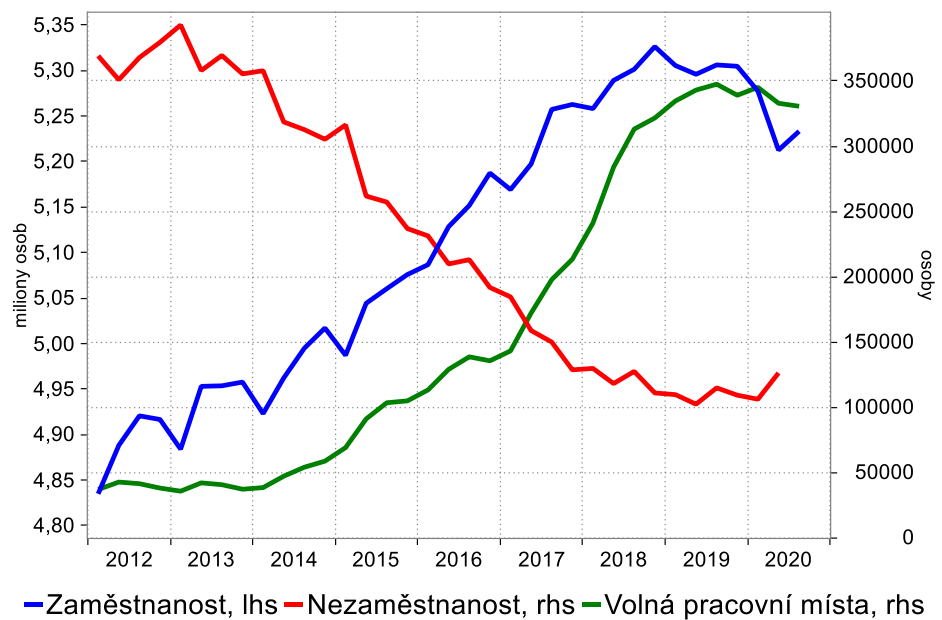

Důvěra podnikatelů, saldo, SA, ČSÚ

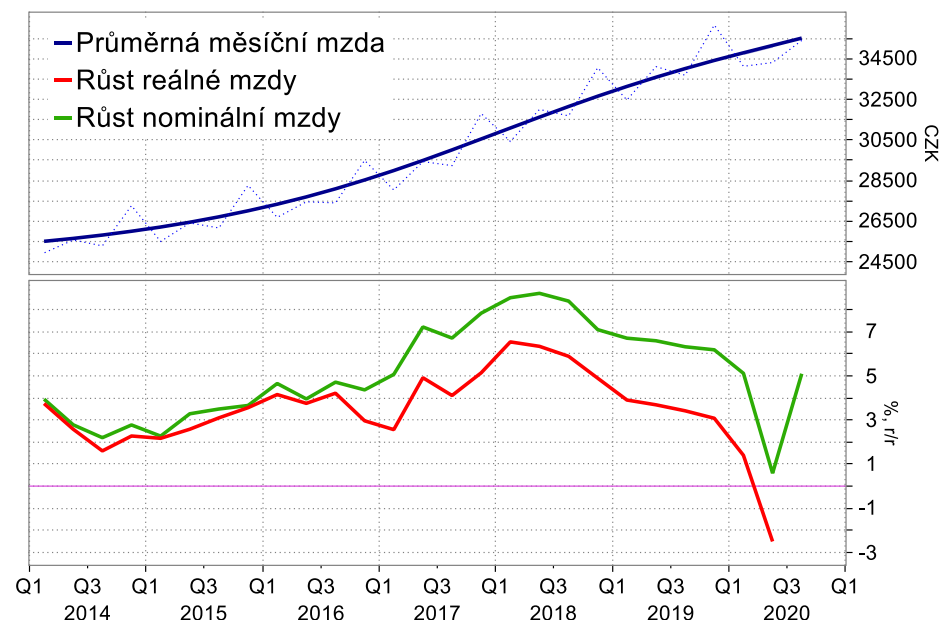
Nezaměstnanost a mzdy

Zaměstnanost, nezaměstnanost & volná místa

MACROBOND

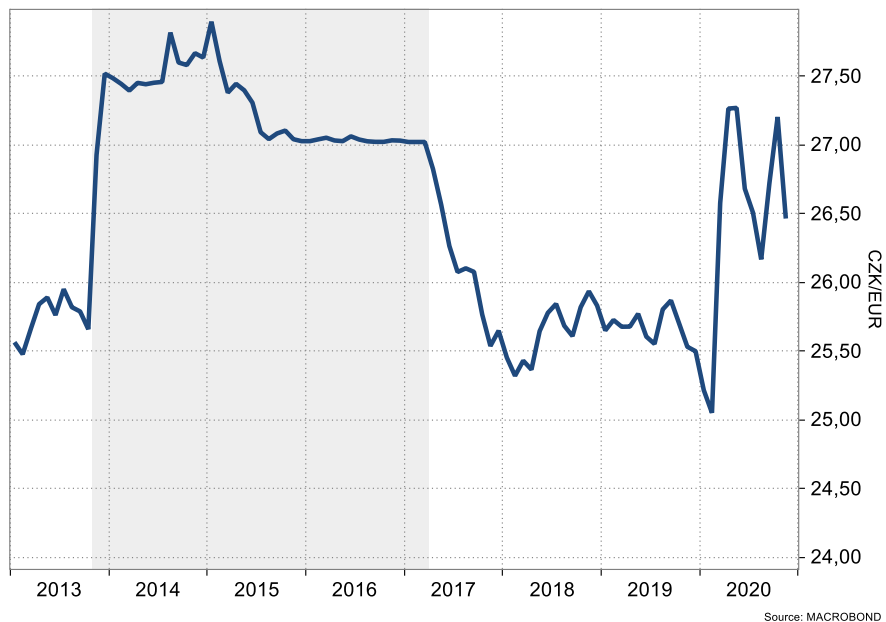
Průměrná měsíční hrubá mzda

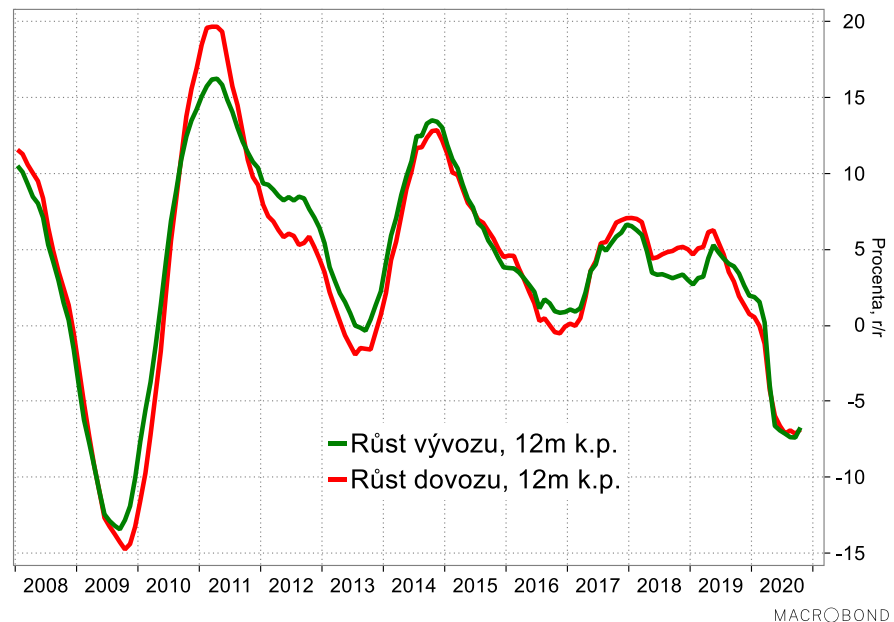
MACROBOND

Kurz a zahraniční obchod

Měnový kurs koruny, měsíční průměr

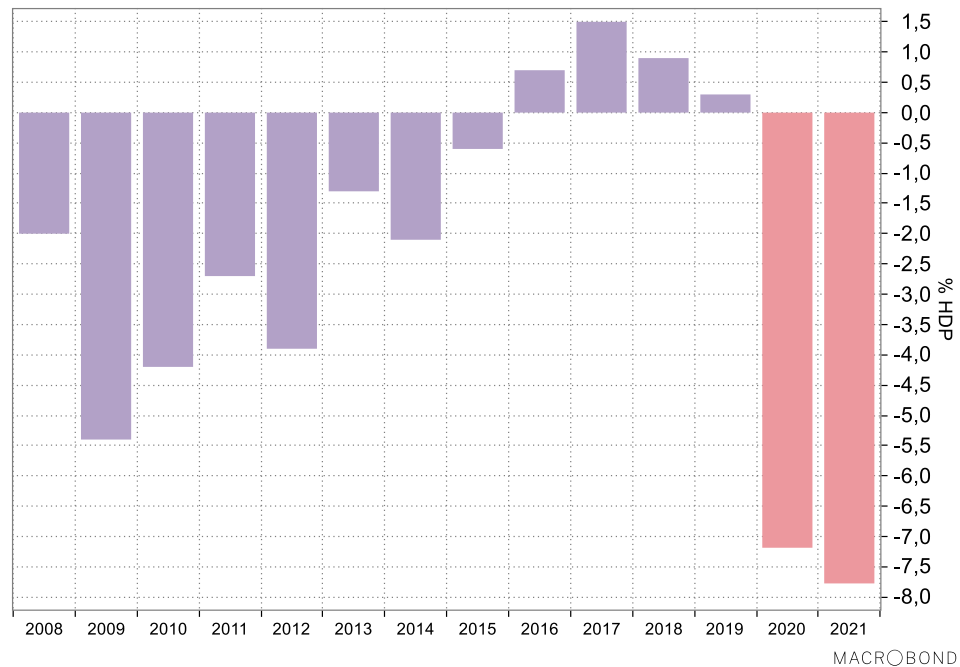

Průměrný růst vývozu a dovozu, obchodní bilance

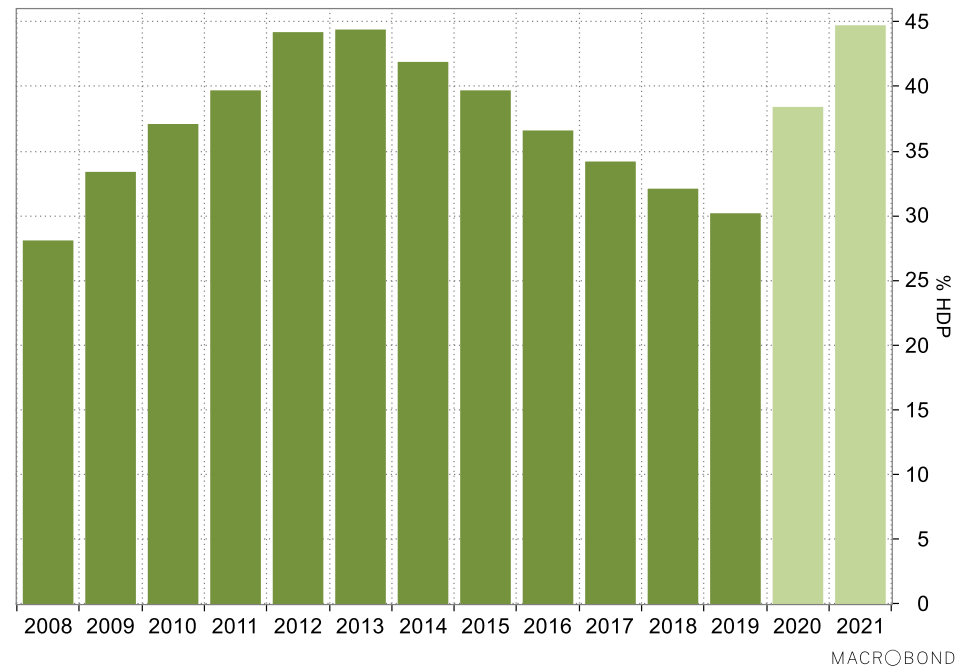

Veřejné rozpočty

Bilance veřejných rozpočtů

Veřejný dluh

Petr Manda

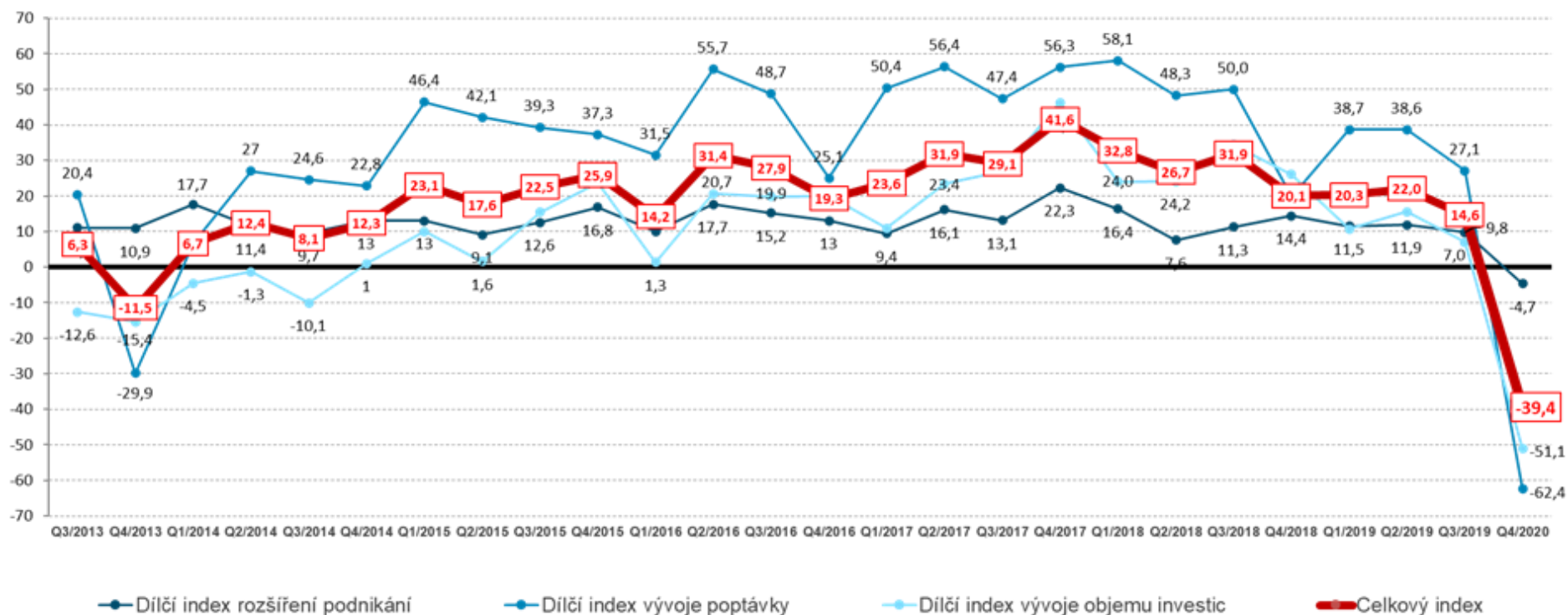
výkonný ředitel ČSOB
Firemní bankovníctví

Index očekávání firem a
reakce na pandemii

Index očekávání firem je na historickém minimu

Vývoj Indexu očekávání firem 2013 - 2020

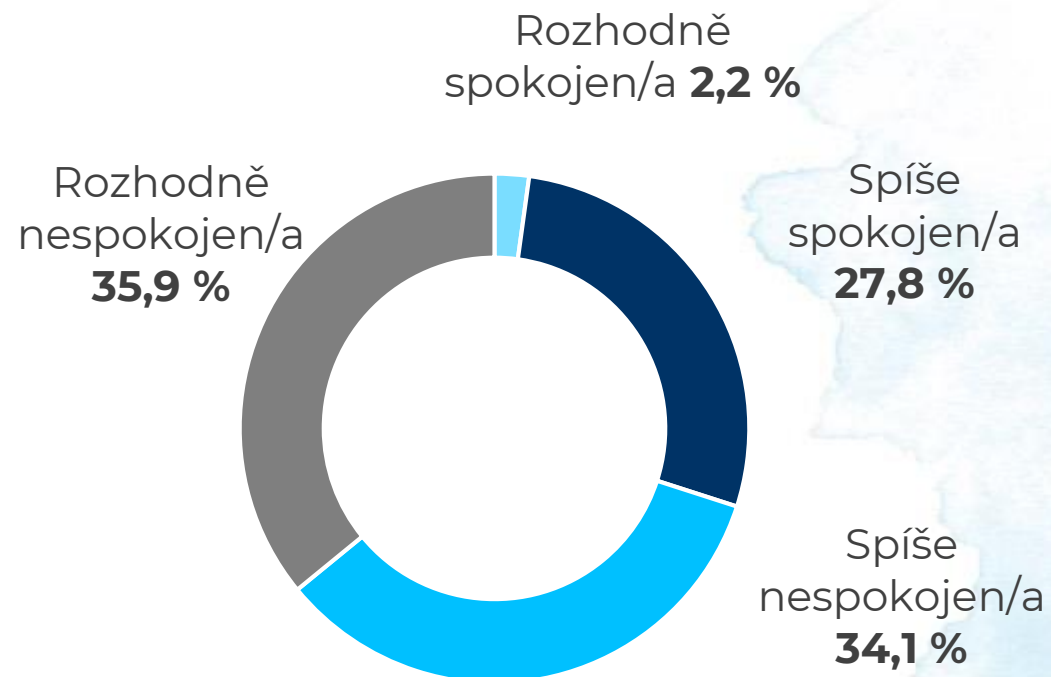

4Q 2020

-39,4

Spokojenost s ekonomickou situací klesá

Meziroční pokles o **38 procentních bodů** =
doposud nejhorší naměřená hodnota

Dvě třetiny firem u nás čelí poklesu poptávky

65 % firem

očekává pokles poptávky, zejména odvětví ubytování, stravování a kultura

15 % firem

zvýšení předpokládají společnosti podnikající ve stavebnictví a zpracovatelském průmyslu

Vývoj poptávky

v tomto čtvrtletí ve srovnání se stejným obdobím loňského roku

Investice v útlumu

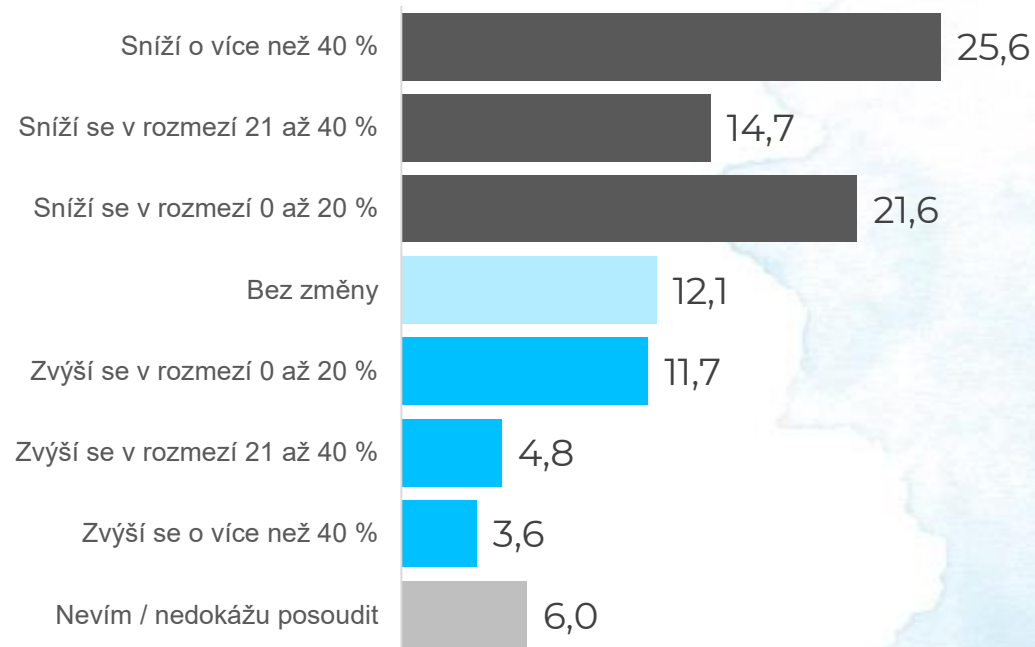
62 % očekává pokles

1/5 plánuje růst

Vývoj investic

v letošním roce v porovnání s loňskem

Odhodláni je zřejmé

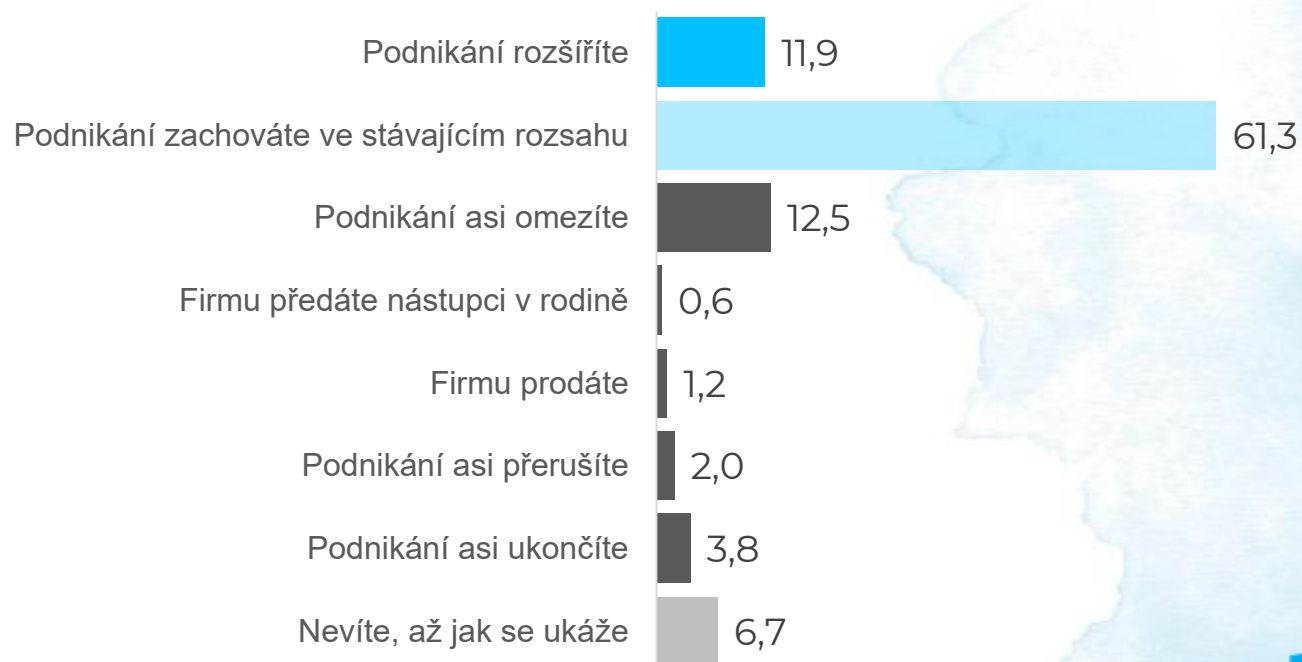

61 % oslovených

chce podnikání ponechat
ve stávajícím rozsahu

Rozsah podnikání

plánované změny v následujících 12 měsících

Polovina firem omezila provoz

1/4

Pouze **čtvrtina** zatím nemusela nijak reagovat kvůli pandemii

1/2

Polovina omezila výrobu nebo provoz

1/3

Třetina musela výrobu nebo provoz přechodně zastavit

1/10

Každá desátá změnila zaměření nebo rozšířila sortiment

4 %

Jen **4 %** zvýšila výrobu nebo provoz

Zaměstnanci jsou stále cennou komoditou – a podniky to vědí

Třetina vydrží bez propouštění i více než půl roku trvající krizi

zemědělství
a lesnictví

stavebnictví

obchodní
firmy

Pětina zvládne čtyři až šest měsíců, aniž by musela přistoupit k propouštění zaměstnanců – typicky IT sektor

Pro rok 2021 až pětina firem plánuje nabírání nových zaměstnanců – např. IT sektor, zemědělství a lesnictví, stavebnictví nebo zpracovatelský sektor

Jen jedna desetina firem hodlá příští rok počty zaměstnanců snižovat – zejména kulturní a zábavní činnost, stravování a ubytování

Co pomáhá zvládnout současnou krizi?

Rezervy

Digitalizace

Podpůrné programy

1. Rezervy

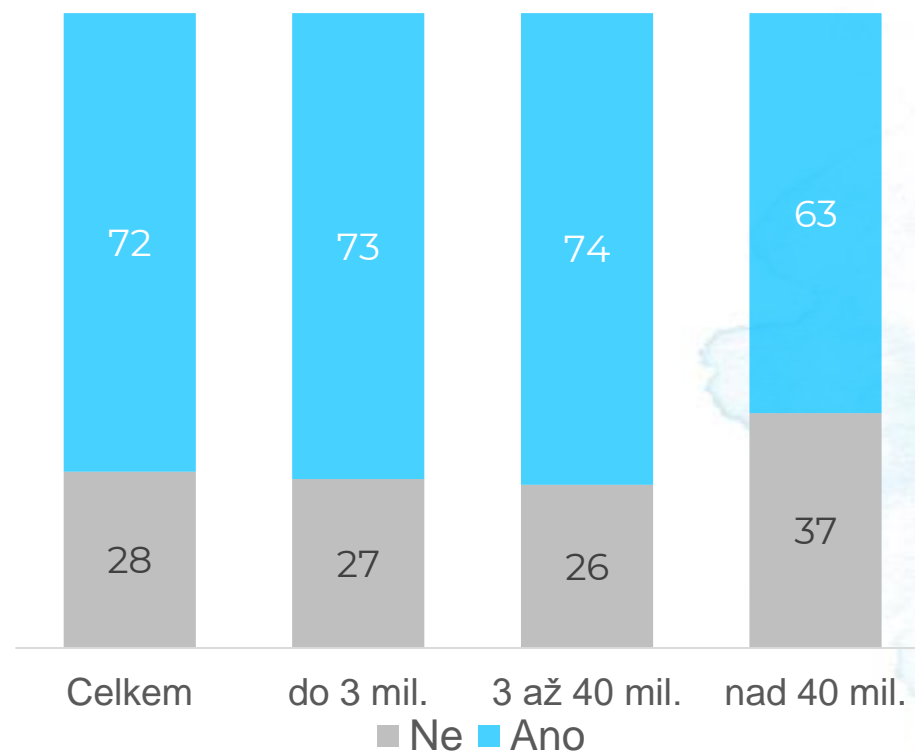

72 %

si tvoří finanční rezervu, typicky střední a menší firmy

Rezervy má tento segment k dispozici v **průměru ještě na sedm měsíců**

- **Menší a střední společnosti vyčerpaly zhruba 1/4 rezerv**
- **Lépe jsou na tom větší firmy**, které v průměru vyčerpaly jen 1/10 rezerv

2. Digitalizace

Téměř dvě pětiny firem uvedly, že jim digitalizace pomáhá při zvládnání koronakrize

Platí to zejména ve větších firmách, kde s tímto názorem souhlasí **44 % zástupců** těchto větší firem, zatímco u malých firem je to jen jedna třetina

Nejvíce **digitalizace pomohla firmám** z odvětví obchodu, informačním a komunikačním firmám a kultuře

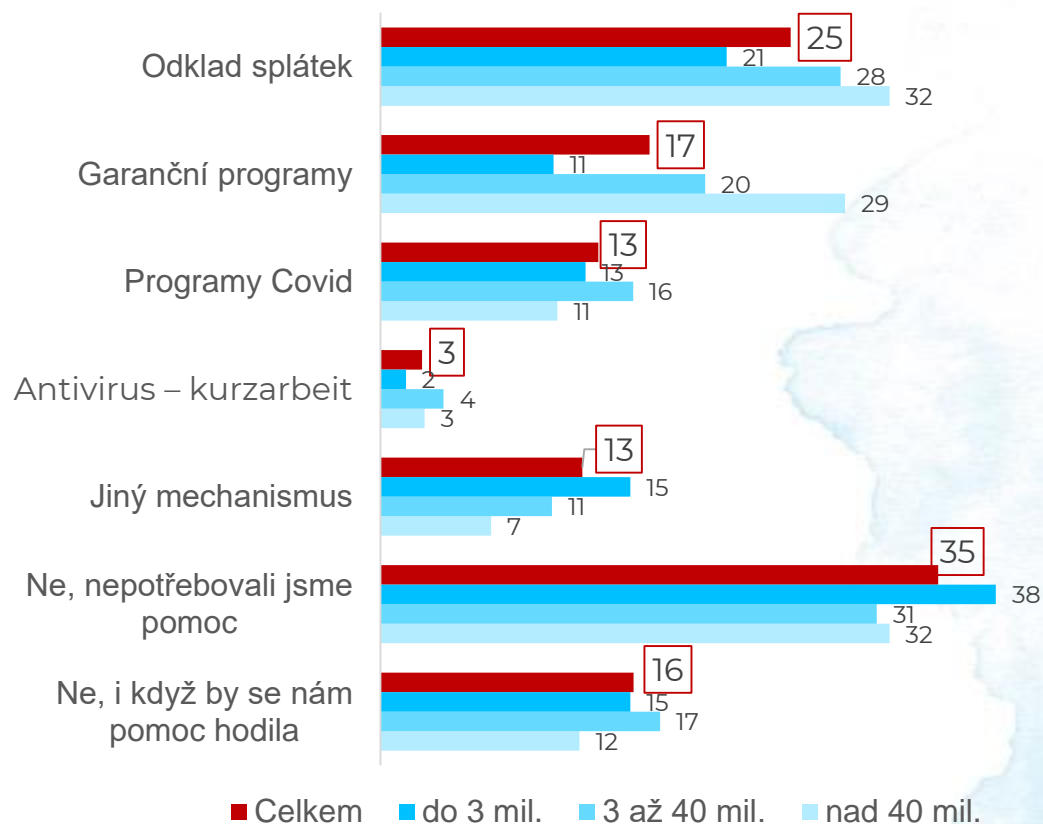
ČSOB eviduje výrazný růst zájmu o CEB – digitální kancelář pro finanční řízení firmy

3. Podpůrné programy

Polovina z oslovených firem využila některý z podpůrných programů

Nejvíce firmy využívaly odklad splátek úvěrů u bank – tuto možnost využila čtvrtina firem a její využití rostlo s velikostí firmy

Necelá pětina firem využila garanční programy, přičemž největší zájem byl u větších firem

Pandemie jako příležitost?

Pro obory IT ano

Jedna z deseti firem vnímá pandemii spíše jako příležitost – většinou se zabývají informačními a komunikačními službami.

Nejvíce ohrožená odvětví – kultura, ubytovací a stravovací služby, cestovní ruch, turistické služby.

Marek Gábriš

hlavní ekonom ČSOB
Slovensko

Index
očekávání firem
Slovensko

Pesimistická nálada aj na Slovensku

Aj u firiem na Slovensku vládne pesimistická nálada, ktorá zrazila index na doterajšie minimum.

Poklesli všetky zložky indexu, najviac dopyt:

1Q 2018

+31,3

4Q 2019

+7,7

4Q 2020

-44,6

Dopyt – Zvýšenie dopytu očakávala desatina firiem, pokles naproti tomu takmer 60 %

Investície – Iba 14 % firiem predpokladá tento rok medziročný rast, menšie investície očakáva 61 %

Rozsah podnikania – Rozšírenie podnikania plánuje 15 % firiem, naopak prerušenie, obmedzenie, alebo ukončenie 17 % dotazovaných

Ekonomický rast sa dramaticky prepadol

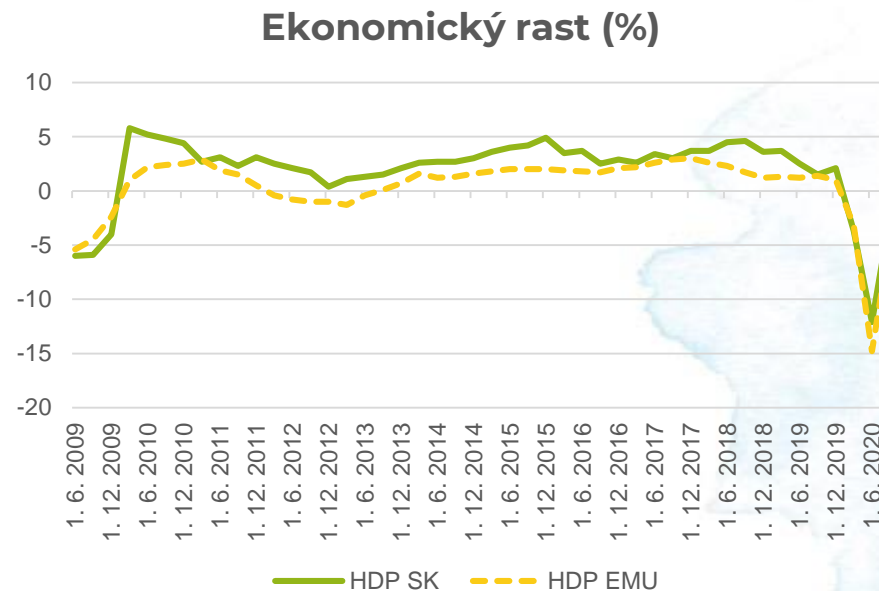
Ekonomický rast sa prepadol pod vplyvom lockdownu

Zasiahnutý bol najmä druhý štvrťrok

Dopad na slovenský export a priemysel

Tretí štvrťrok sa ekonomika zotavuje

Avšak prichádza druhá vlna pandémie a hrozí opätovné uzatváranie ekonomiky

Trh práce sa zatiaľ drží

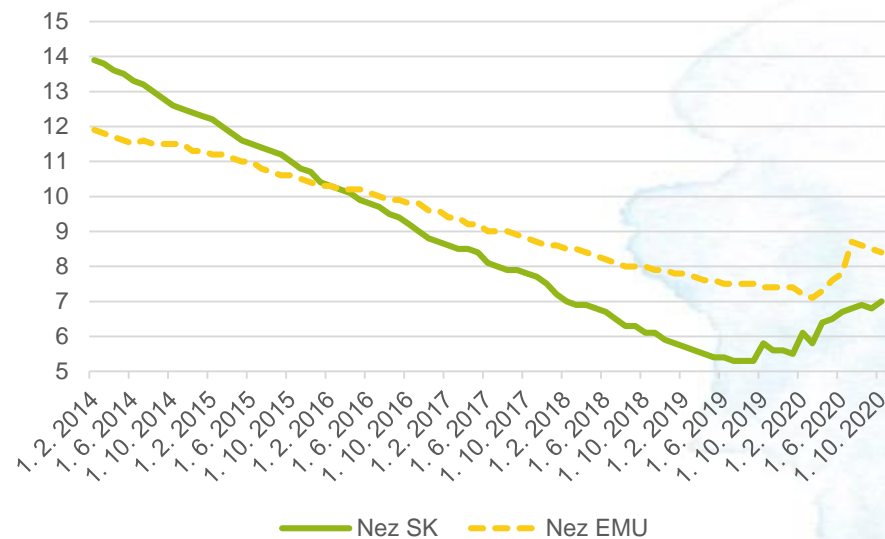
Miera nezamestnanosti je pod priemerom EMU, avšak regionálne sa veľmi líši (silný je západ krajiny)

Nezamestnanosť zatiaľ nenarástla vďaka programom na udržanie pracovných miest („kurzarbeit“)

Kľúčové bude či zamestnávateľia (najmä v službách) nezačnú prepúšťať

Vydržíme druhú vlnu?

Miera nezamestnanosti

Petr Manda

výkonný ředitel ČSOB
Firemní bankovníctví

Jak ČSOB nyní
pomáhá firmám?

Odklady splátek a programy COVID

ČSOB aktivně pomáhala firmám s odklady splátek ještě před platností moratoria

schváleno 2 500 žádostí
o odklady splátek v objemu
16,2 mld. Kč

celkový schválený objem
financování prostřednictvím
programů COVID II, Praha,
III a Plus = 7,4 mld. Kč

podpořili jsme
cca. 1 300 firem, s dalšími
jednáme

celkový objem úvěrů pro mikro, malé a
střední podniky meziročně
vzrostl o 3 %

ve druhé vlně pandemie registrujeme zatím
pouze desítky žádostí o odložení splátek

Většinu jsme vyhověli, jsme připraveni dále pomáhat klientům individuálně

Největší zájem v době COVIDu – služba Virtuální pobočky:

- téměř 100 tis. vyřízených klientských požadavků na vzdálený prodej a servis
- bezmála čtvrt milionu bezpečně předaných a elektronicky podepsaných a archivovaných dokumentů
- zpřístupnění elektronické žádosti o odklad firemních splátkových úvěrů do 48h
- desítky strukturovaných online žádostí zaměřených na servis či prodej pro firmy připravených kdykoliv k využití
- **450% nárůst klientů** využívajících I.CA RemoteSign pro elektronický podpis smluv mobilem během podzimního nouzového stavu
- více jak 160 tis. dokumentů podepsáno biometricky = úspora cca 1,2 mil listů papíru
- v listopadu nárůst podpisů ve Virtuální pobočce +148 %

Digitalizace

ČSOB CEB = nástroj pro plnohodnotnou digitální komunikaci s bankou

platební styk, výměna a správa dokumentů, správa investic, úvěrů, operací na finančních trzích a obchodního financování

V období zvýšeného rizika je dobré být pojištěn

Pro firmy je zásadní pojištění rizik – provozních, tržních a obchodních

- Provozní rizika – pojištění majetku, provozu
- Zajištění proti tržním rizikům – kurzové, komoditní, úrokové
- Roste míra odběratelského rizika a případně problémy s nesplácením faktur, řešením je také pojištění pohledávek – factoring (riziko z nezaplacených faktur přechází na banku, je to ideální nástroj řízení rizik v době krize a nedostatku likvidity ve firmách)
- Dalším nástrojem pro firmy je využívání obchodních záruk a akreditivů od tuzemských i zahraničních odběratelů

Pomoc s exportem – TRADE Club Poptávka ze zahraničí klesá

Dvě z pěti firem **obchodují se zahraničím**

1/2

polovinu z nich postihl pokles poptávky

1/4

čtvrtina musela zcela opustit některé trhy

16%

16 % zaznamenalo zhoršení platební morálky

200% nárůst zájmu o **digitální technologie v obchodě**

První mezinárodní veletrh plně digitálně

Více než **20 000 aktivních společností**, které hledají obchodní partnery

Informace o 190 zemích světa (98 % světového obchodu)

65 zemí, kde jsou aktivní **členové Trade Clubu**

V roce 2021 téměř **1 milion společností**, o které mohou uživatelé Trade Clubu projevit zájem na onboarding do platformy

Závěr a doporučení

malé a střední firmy čelí dosud **nepoznané krizové situaci** spojené s pandemií

firmy reagovaly **orientací na digitalizaci, úsporami, zvýšenou komunikací** se zákazníky i odběrateli

vydatnou pomocí byly dosud zejména odklady splátek úvěrů bankami a **podpůrné garanční programy**

Závěr a doporučení

Doporučení ČSOB:

- uvažování firem v různých scénářích dalšího směřování a celkového vývoje
- dostatečný likvidní polštář (rezerva vs. cash flow)
- jak podnikání přizpůsobit novému standardu (adaptace na podmínky po COVIDu)

Nástroje pomoci:

- odklady splátek, podpůrné garanční programy COVID
- nástroje na minimalizaci tržních rizik (kurzové, úrokové a komoditní zajištění)
- Trade Club – pomůže s mezinárodním obchodem
- pojištění provozu, pohledávek
- poradenský portál www.pruvodcepodnikanim.cz

Děkujeme za pozornost